Ruokaketjun aluevaikuttavuus on kansainvälistä

21.12.2018

Ruokaratkaisut (Food systems) ovat Etelä-Pohjanmaalla tutkimuksen ja kehittämisen kärkenä. Ruokaketju käsittää kokonaisuuden maatiloilta kuluttajille eli ruoan tuotannon, jalostuksen ja kaupan uudet teknologiat. Seinäjoen ammattikorkeakoulun (SeAMK) Ruoka-yksikkö on toteuttamassa osaltaan tätä kärkeä.

SeAMKin yhtenä tavoitteena on toimia voimakkaana eteläpohjalaisena aluevaikuttajana ja kansainvälistäjänä. Yhä useammin eteläpohjalaisten yritysten kumppanit ovat ulkomaisia toimijoita. Meille arkipäiväiset ruokaratkaisut ja niiden toteutus kiinnostavat kansainvälisiä kumppaneitamme.

Esimerkkejä kansainvälisistä hankkeista ja verkostoista

Ruokaratkaisuihin liittyvä koulutusvienti on koulutusorganisaatioille kiinnostava mahdollisuus. SeAMK on perustanut toimialapohjaisen koulutusvientiverkoston, Food Learning Export Network (FLEN). SeAMKin lisäksi verkostossa ovat Hämeen, Jyväskylän, Tampereen ja Savonia -ammattikorkeakoulut. Verkosto varmistaa laaja-alaisen ruoka-alan koulutustarjonnan. Usein koulutukset ovat niin laajoja tai erikoistuneita, että niihin tarvitaan suomalainen kouluttajakonsortio.

Vuodesta 2012 Seinäjoen ammattikorkeakoulu on ollut mukana ERIAFF-verkostossa (European Regions for Innovation in Agriculture Food and Forestry). Verkostoa koordinoi italialainen Toscanan maakunta. Verkostossa on mukana lähes 80 eurooppalaista maakuntaa tai aluetta vuoden 2018 tilanteessa. Etelä-Pohjanmaan liitto ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu ovat tehneet yhteistyösopimuksen, jossa SeAMK tukee Etelä-Pohjanmaan liittoa erityisesti ERIAFF-verkoston toimialaan liittyvissä aiheissa.
Luomuala on edelleen jatkuvassa kasvussa sekä meillä että muualla. Luomutuotteiden kysyntä kiihtyy ja aiheeseen on tartuttu myös Etelä-Pohjanmaalla. SeAMK Ruoka on osaltaan toteuttanut SME ORGANICS –luomuhanketta vuodesta 2016 lähtien, ja työ jatkuu vielä vuoteen 2020.

Ruoka-yksikön ensimmäinen Horisontti 2020 –ohjelman hankkeen rahoituspäätös saatiin juhannuksen 2017 tienoilla. Projektissa on mukana 32 eri toimijaa 17 eri maasta. Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 8 miljoonaa euroa. SeAMK Ruoka-yksikön lisäksi NEFERTITI–hankkeessa on Suomesta mukana ProAgria Etelä-Pohjanmaa. Hanketta koordinoi ranskalainen ACTA (Les Instituts Techniques Agricoles).

NEFERTITIn tehtävänä on luoda älykkäiden maatilojen verkosto, joka edistää maatalouden mobiiliteknologiaan perustuvia digitaalisia ratkaisuja. Verkostotilojen ja –maakuntien mallissa maat, alueet ja toimijat oppivat verkoston välityksellä toisiltaan. Uudet teknologiat ovat apuna esimerkiksi poikkeavien sääilmiöiden ja näiden aiheuttamien tuholaisten tai kasvustojen muutosten havaitsemisessa.

Ruokaketjun digitalisaatio on aiheena myös Interreg Europe –rahoitteisessa REGIONS4FOOD –hankkeessa. Siinä kansainvälisten partnerialueiden kesken vaihdetaan hyviä käytäntöjä keskittyen erityisesti ICT-teknologian ja datan parempaan hyödyntämiseen sekä niiden tarjoamiin uusiin mahdollisuuksiin ruokasektorilla.

Lisäksi parhaillaan toteutetaan Namibiassa ”Akasiasta karjanrehua” -hanketta. SeAMKin Ruoka-yksikön tuki Namibialle on tärkeää, jotta viljelijäväestön ja maaseudun olot paranevat, osaaminen lisääntyy ja karjatalouden asema kohentuvat kohdemaassa.

Kansainvälisyys – humanitääristä työtä

SeAMK Ruoka-yksikön hanke-esimerkit osoittavat, että kansainvälisten yhteyksien tuominen aktiivisesti mukaan aluevaikuttavuuteen avaa uusia mahdollisuuksia ja tarjoaa elintarvikeviennin ohella uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Suoraan Euroopan komissiolta rahoituksensa saavia hankkeita on toteutettu vasta muutaman vuoden ajan.

EU-hankkeilla on kuitenkin merkittävä potentiaali, vaikka isojen kansainvälisten hankkeiden valmistelu on aikaa vievää ja pitkäjänteistä toimintaa. Uudet verkostot eivät synny hetkessä, ja luottamuksellisen ilmapiiriin rakentuminen vaatii panoksia. Kansainvälinen yhteistyö ja verkottuminen edistävät kuitenkin uuden luomista ja toisilta oppimista.

Onnistumiset luovat uusia onnistumisia ja uusia hankeavauksia. Hankkeiden avulla ratkaistaan yhdessä yhteisiä ongelmia ja haasteita. Eri alueiden välinen yhteistyö luo lisäarvoa samalla koko Euroopalle, mitä EU juuri TKI-hankkeiltaan odottaa. Hankkeista saatavat tulokset on kuitenkin mahdollista soveltaa myös kansallisiin tarpeisiin.

Ammattikorkeakoulun kansainväliset hankkeet, koulutusvienti ja kehitysyhteistyö ovat humaania toimintaa ja ne myös vahvistavat kansojen välistä rauhanomaista rinnakkaiseloa. Maailman ruokapula ja väestön kasvu ovat suuria haasteita, johon SeAMK Ruoka-yksikön kansainvälinen yhteistyö on osaltaan pyrkinyt vastaamaan.

MMT **Antti Pasila,** MMT **Risto Lauhanen,** HTM **Elina Koivisto,** tradenomi **Elina Huhta** ja agrologi (amk) **Soila Mäntymaa** SeAMK Ruoka sekä FT, KTM **Seliina Päällysaho** SeAMK Toimisto